

บทที่ 3

วิธีดำเนินการ

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาการใช้อำนาจทางการบริหารของหัวหน้าสถานศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอหนองบัวระเหว จังหวัดชัยภูมิ โดยมีวิธีดำเนินการดังต่อไปนี้

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอหนองบัวระเหว จังหวัดชัยภูมิ ซึ่งประกอบด้วย หัวหน้าสถานศึกษาได้แก่ บุคคลผู้ดำรงตำแหน่งครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการโรงเรียน หรือบุคคลผู้ปฏิบัติหน้าที่รักษาการในตำแหน่งดังกล่าว จำนวน 27 คน และสายงานผู้ปฏิบัติการสอนได้แก่ ผู้ช่วยหัวหน้าสถานศึกษา และข้าราชการครูสายผู้ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา จำนวน 259 คน ใช้ประชากรในการวิจัยทั้งสิ้น 286 คนโดยดำเนินการในปีการศึกษา 2542

เครื่องมือที่ใช้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามโดยจัดทำเป็น 2 ชุด ดังนี้

1. ชุดที่ 1 เป็นแบบสอบถามสำหรับหัวหน้าสถานศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอหนองบัวระเหว จังหวัดชัยภูมิ ใช้ประเมินตนเอง มี 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบเลือกตอบ จำนวน 6 ข้อ คือตำแหน่ง เพศ อายุ วุฒิการศึกษาสูงสุด ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของโรงเรียน

ตอนที่ 2 การใช้อำนาจทางการบริหารของหัวหน้าสถานศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอหนองบัวระเหว จังหวัดชัยภูมิ เป็นแบบเลือกตอบ จำนวน 50 ข้อ โดยมีข้อคำถามและเลขข้อคำถามแสดงรายละเอียดดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ฐานอำนาจต่างๆ

ฐานอำนาจ	จำนวนคำถาม	เลขข้อคำถาม
1. ฐานอำนาจจากการให้รางวัล	10	1-10
2. ฐานอำนาจจากการบังคับหรือลงโทษ	10	11-20
3. ฐานอำนาจตามกฎหมาย	10	21-30
4. ฐานอำนาจจากการอ้างอิง	10	31-40
5. ฐานอำนาจจากความเชี่ยวชาญ	10	41-50

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้อำนาจของหัวหน้าสถานศึกษา เป็นแบบเลือกตอบและให้เหตุผลประกอบการเลือกตอบเป็นแบบปลายเปิด

2. ชุดที่ 2 เป็นแบบสอบถามสำหรับผู้ช่วยหัวหน้าสถานศึกษาและครู อาจารย์ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอหนองบัวระเหว จังหวัดชัยภูมิ ใช้ประเมินหัวหน้าสถานศึกษามี 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบเลือกตอบ จำนวน 6 ข้อ คือตำแหน่ง เพศ อายุ วุฒิการศึกษาสูงสุด ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของโรงเรียน

ตอนที่ 2 การใช้อำนาจทางการบริหารของหัวหน้าสถานศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอหนองบัวระเหว จังหวัดชัยภูมิ เป็นแบบเลือกตอบ จำนวน 50 ข้อ โดยมีจำนวนและเลขข้อคำถามตรงกับแบบสอบถามชุดที่ 1

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้อำนาจของหัวหน้าสถานศึกษา เป็นแบบเลือกตอบและให้เหตุผลประกอบการเลือกตอบเป็นแบบปลายเปิด

การสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา บทความและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรายละเอียดการใช้อำนาจและปฏิกิริยาของผู้ถูกใช้อำนาจ ตลอดจนรายละเอียดวิธีการจัดทำวิจัยเชิงสำรวจ และเทคนิควิธีการในการจัดสร้างเครื่องมือวิจัย

2. กำหนดกรอบภารกิจการวิจัย วิเคราะห์เนื้อหาและวัตถุประสงค์ของการวิจัย
3. สร้างเครื่องมือตามกรอบการวิจัยที่วางไว้ โดยปรับปรุงตัดแปลงจากชุดเครื่องมือการวิจัยของ สุขชัย ชันอัสวะ (2541) และของสยามรัฐ กุลประดิษฐ์ (2542) เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. จัดทำร่างเครื่องมือ เสนอประธานกรรมการ และกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา
5. นำเครื่องมือชุดที่ปรับปรุงแล้ว เสนอให้ประธานกรรมการและกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบอีกครั้ง
6. จัดทำและเตรียมเครื่องมือเพื่อนำไปดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลกับประชากรตามช่วงเวลาและสถานที่ที่กำหนด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูล ดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากประธานกรรมการบริหารหลักสูตรบัณฑิตศึกษาประจำสาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ถึงหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอหนองบัวระเหว จังหวัดชัยภูมิ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ขอหนังสือจากหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอหนองบัวระเหวถึงหัวหน้าสถานศึกษาในสังกัดเพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล
3. ดำเนินการจัดเก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยการแจกแบบสอบถามและเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรที่เป็นกลุ่มเป้าหมายเป็นรายบุคคลตามโรงเรียนต่าง ๆ ในสังกัด สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอหนองบัวระเหว จังหวัดชัยภูมิ จนครบทุกโรงเรียนและครบทุกคน แจกแบบสอบถาม ชุดที่ 1 จำนวน 27 ฉบับ ชุดที่ 2 จำนวน 259 ฉบับ รวม 286 ฉบับ และได้รับแบบสอบถามคืนมาทั้งหมด 286 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100
4. เมื่อได้แบบสอบถามมาแล้ว จึงดำเนินการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม และทำการวิเคราะห์

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามชุดที่ 1 และชุดที่ 2 ดังนี้

1. ตอนที่ 1 - 2 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม และการใช้อำนาจของหัวหน้าสถานศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอหนองบัวระเหว วิเคราะห์โดยใช้การแจกแจงความถี่ และร้อยละ สรุปเป็นตารางประกอบคำบรรยาย
2. ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้อำนาจทางการบริหารของหัวหน้าสถานศึกษาจากหัวหน้าสถานศึกษา ในส่วนแบบเลือกตอบวิเคราะห์โดยใช้การแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ จัดลำดับ สำหรับเหตุผลประกอบการเลือกตอบนั้น วิเคราะห์โดยการประมวล และสรุปนำเสนอในประเด็นที่สำคัญและเกี่ยวข้อง